

Antimobbestrategi for Langeskov Skole

På Langeskov Skole arbejder vi på at skabe et trygt indlæringsmiljø, hvor respekt og hensyntagen præger det sociale miljø. Langeskov Skole accepterer ikke mobning, og elever, lærere, pædagoger, forældre og ledelse arbejder sammen om at forebygge og minimere mobning og andre krænkelser.

Generelt skal skolens medarbejdere handle på observationer i elevgruppen, der indikerer, at en elev/ elevgruppe/ klassekultur er på vej i en forkert retning, og hvis medarbejderne hører forældre/elever drøfte problematikker blandt eleverne, som lyder til at være mere end almindelige adfærdsmønstre eleverne imellem.

Formål:

Antimobbestrategien beskriver det trivselsarbejde, som er en del af skolens hverdag, og som

- skal tage fat i drillerier og konflikter, så de ikke udvikler sig til mobning.
- skal have fokus på at skabe et socialt samvær blandt eleverne, hvor der er frihed til forskellighed, respekt for hinanden og hensyntagen til fællesskabet.
- skal sikre, at ansvar og roller i forbindelse med skolens forebyggende arbejde og håndtering af mobning er præciseret og kendt af skolens medarbejder
- skal inddrage både forældre, lærere, pædagoger og skolens ledelse, som alle i fællesskab tager et medansvar for at gøre Langeskov Skole til et godt sted at være.

Se i øvrigt skolens praksisinfo om trivselsarbejde.

Målsætning:

- At vi får opbygget en skolekultur, der bygger på sammenhold, venskab, hjælpsomhed, respekt og accept af hinanden, uanset om man er barn eller voksen.
- At det bliver et fælles ansvar at opdage mobning og gøre opmærksom på, at der er noget galt – at alle bliver aktive hjælpere og har handlekompetencer.
- At alle elever, medarbejdere og forældre kender definitionerne på mobning, konflikt, drilleri og trivsel, så alle får et fælles sprog og en fælles forståelse.
- At alle medarbejdere arbejder systematisk og bevidst med trivsel, forebyggelse af mobning og udvikling af hensigtsmæssige handlekompetencer hos eleverne (livsduelighed).
- At eleverne får tillid til, at de voksne kan hjælpe, så eleverne henvender sig til en voksen, når der er noget galt.
- At procentdelen af elever, der oplever mobning, skal være faldende (trivselsmålingens resultater).

Forskelle og ligheder mellem drilleri, konflikter og mobning:

Ofte bliver ordet mobning brugt om situationer, som ikke er mobning, så derfor er det vigtigt at kunne kende forskel på, hvornår noget er mobning.

Definition og beskrivelse af mobning (DCUM):

Drilleri

Drilleri kan ske ved at kommentere, råbe ad, eller aktivt gøre noget, der har med en anden person at gøre. Alle oplever drilleri, og alle prøver også at drille.

Der kan være en gensidighed i drilleri - der kan drilles tilbage, og en sund og stærk relation eller et venskab kan godt være karakteriseret ved gensidigt, kærligt eller sjovt drilleri. Drilleri kan også være hårdt og genere, men har ikke til formål at ekskludere nogen fra fællesskabet eller at nedgøre den anden.

Konflikter

Konflikter opstår, når en uenighed er så stor, at det skaber en anspændt situation og relation mellem to eller flere parter.

Alle oplever konflikter, og alle oplever at være en del af store og små konflikter. På den måde er konflikter en helt naturlig del af livet, når man er sammen med andre mennesker. Konflikter er ikke skadelige, hvis de håndteres og løses på en konstruktiv måde.

I konflikter er man 'lige gode om det'. Parterne i konflikten har begge noget på spil, noget at kæmpe om i konflikten. Begge parter kan vælge at handle enten optrappende eller nedtrappende i konflikten.

Mobning

Mobning opstår i grupper under særlige omstændigheder. Børnene i gruppen har bestemte relationer til hinanden, men også til deres lærere og forældre. I gruppen opstår der bestemte måder at være sammen på, som børnene kender og orienterer sig efter. Hvis måderne at være sammen på er præget af en stærk hierarkisk orden, lav tolerance og mangel på respekt for dem, man ikke ligner, og når dette går ud over bestemte børn, kan der være tale om mobning.

I en klasse med mobning bliver det i orden at tale grimt, nedsættende og hårdt til hinanden, at gøre grin med hinanden, at holde hinanden udenfor og endda være onde mod hinanden.

Digital mobning (fra dcum's rapport om digital mobning: Hvordan har du haft det på internettet i dag?)

Digital mobning er mobning, der foregår på mobiltelefoner, computere eller andre elektroniske enheder. Det kan være via sms/mms eller gennem forskellige sociale medier, som Facebook og Instagram. Digital mobning kan være svær at beskrive, fordi den teknologiske udvikling går hurtigt, og arenaerne for mobningen ændrer sig løbende. De digitale trends ændrer sig hurtigt, og kombineret med de voksnes begrænsede adgang til børns fællesskaber, er det ofte svært for de voksne at opdage digital mobning.

Digital mobning rammer ofte rammer hårdere og indeholder tre elementer, som er med til at skabe ekstra meget utryghed:

- For det første skaber muligheden for anonymitet en væsentlig usikkerhed – ofrene ved ikke, hvor mange eller hvem der har været med til at skrive beskeden eller dele billedet.
- For det andet kan børnene ikke slippe væk fra mobningen, fordi det foregår på deres telefoner, som de bruger hele dagen. Selv hvis de forsøger at slippe for det ved at slukke telefonen, kommer beskederne så snart den tændes igen – mobningen kan altså foregå 24 timer i døgnet.
- For det tredje er eksponeringen problematisk – mobbeofrene ved ikke hvor mange, der har set de krænkende kommentarer eller billeder, da det hele ligger i det offentlige rum på nettet.

Den traditionelle opfattelse af, hvordan et mobbeforløb foregår udfordres ved digital mobning. Når konflikten udfoldes på nettet og via sms, er der ikke længere en tydelig opdeling mellem "mobber", "medløber" og "mobbeoffer". Børnene er ofte både mobbere og mobbeoffer, og det kan derfor være svært at finde ud af, hvad der egentlig er foregået. Der kan også være børn, der er medløbere uden at vide det - f.eks. ved at de bliver tilmeldt hadegrupper, uden de selv er klar over det. Hele denne dynamik gør, at hvert enkelt tilfælde af digital mobning kan være svært at finde hoved og hale i.

Mobning – både i klassen og digitalt:

- er et overgreb mod et andet menneske
- er ødelæggende for livsglæden, selvværdet og sundheden for den, mobningen rammer
- er årsag til mistrivsel, der kan føre til depressioner, angst og i værste fald selvmord hos den, der udsættes for mobning
- skaber også dårlig trivsel for andre end den, mobningen er direkte rettet mod
- er moralsk forkvæklende og rykker på grænserne for acceptabel adfærd og almindelig sund fornuft
- påvirker selvforståelsen, tilliden og de sociale identiteter negativt i det nærmiljø, mobningen foregår i

Definition og beskrivelse af mobning (Børns Vilkår):

Definition

Børns Vilkår mener, mobning bedst kan forstås som en dårlig kultur i et fællesskab. *Mobning er et gruppefænomen, der berører alle børn i en klasse.* Mobning er altså ikke et problem, der kan hægtes op på et enkelt barn, der mobber, selvom det nemt kan opleves sådan - især for det barn, der bliver udsat for mobningen.

Børns Vilkår anbefaler Helle Rabøl Hansens definition af mobning:

"Mobning er gruppens systematiske forfølgelse eller udelukkelse af en enkelt person, på et sted, hvor denne person er tvunget til at opholde sig", Helle Rabøl Hansen, Grundbog mod mobning: 2005.

Mobning er et problem i gruppen

Mobning kan ses som et udtryk for en uhensigtsmæssig samværskultur i en gruppe og ikke som et problem, der kan hægtes op på et enkelt barn, der mobber, selvom det nemt kan opleves sådant - især for det barn, der er mål for mobningen.

Mobning er noget, der giver mening både for den/de, der udfører det og dem, der er tilskuere – det er måske mobningen, der holder dem sammen, eller det er mobningen, der giver status i klassen.

Vær opmærksom på at mobning ikke nødvendigvis er en entydig fortælling med ét offer, én eller få mobbere og en masse tilskuere. Hændelser og følelser kan være vævet ind i hinanden i et kompliceret net, hvor der ikke er én sandhed, men ligeså mange som der er børn (og voksne) involveret.

Nogle gange undlader børn at involvere de voksne i mobningen netop, fordi de oplever, at voksne ikke rigtig forstår, hvad der foregår. Voksne kan ofte være tilbøjelige til at spørge "Hvem startede?" "Hvem har skylden?" "Hvem er mobberen?" "Hvem er offer?", fordi de voksne leder efter en fortælling med en start og en afslutning, så de kan forstå, hvad der er sket og få løst problemet. Men ofte eksisterer der ikke sådan en fortælling. Spørg i stedet børnene hvad de oplever, og hvordan de ville ønske, at samværet i klassen var.

Mobning påvirker alle

Alle i en klasse bliver berørt af mobning. Selvom et barn ikke nødvendigvis er direkte med som mobber eller den der mobbes, vil han/hun påvirkes alligevel. Måske går man rundt med dårlig samvittighed over ikke at turde stoppe mobningen. Måske går man rundt i evig angst for, at man bliver det næste offer for mobningen.

Normerne hos alle i en klasse præget af mobning ændrer sig. Dét, der før ikke var accepteret, bliver nu almindelig hverdagsadfærd (at holde ude, tale nedsættende til og om, slå og sparke osv). Og i stedet for at få status ved at være inkluderende og omsorgsfuld, får man status ved at holde andre ude.

Denne ekskluderende måde at være sammen på i en klasse skal derfor brydes, for alle parter skyld!

Digital mobning

Når mobning foregår over mobilen/de sociale medier er det i bund og grund de samme ting, der i spil som ved anden mobning. Alligevel har digital mobning nogle særlige karakteristika, man skal være opmærksom på:

- Et barn, der er udsat for digital mobning, får ikke helle, når det går hjem fra skole.
- Digital mobning spredes hurtigt til et stort publikum.

- Det skrevne sprog kan virke hårdere, grovere og mere kontant.
- Man kan ikke altid se, hvem afsenderen er.

Mobning – også på mobil – er et fælles ansvar, der skal løses i samarbejde mellem børn, skole og forældre.

Ansvar :

Samarbejde for trivsel (Børns Vilkår)

Hvem har ansvaret for at forebygge og stoppe mobning?

Det har de voksne. Sådan lyder det korte svar. Men det betyder selvfølgelig ikke, at børn der går i en klasse, hvor der foregår mobning, ikke også skal og kan være med til at ændre måden at være sammen på.

Men overordnet er det de voksne omkring børnene – forældre, lærere, pædagoger og skolens ledelse – der har ansvar for, at børnene trives og ikke mindst for at handle, hvis der foregår mobning i en klasse.

Gode relationer og fælles forståelser er nødvendig for et sundt og positivt undervisningsmiljø og for social trivsel.

Det kan til tider være svært at finde fælles fodslag, når man som skole og forældre skal arbejde sammen om det, der ikke fungerer, som når der fx er mobning i en klasse. Forældrene på deres side kan være ulykkelige og sårbare og forvente, at skolen straks stopper mobningen. Lærerne på deres side kan opleve, at forældrene er overbæmsede, kvæulerende eller direkte modarbejder det arbejde, skolen udfører.

Som forælder spiller du en væsentlig rolle. Det vigtigste er, at både skole og forældre arbejder for ét fælles mål, nemlig børnenes trivsel. Det betyder noget, når du tager et medansvar og engagerer dig. Både i dit eget barns trivsel, men også når du gør en indsats, der rækker ud over dit eget barn og således har øje for hele klasens trivsel. Børnene har brug for opbakning fra både skole og forældre, og fungerer arbejdet mellem skolen og hjemmet ikke, er det børnene der bliver taberne.

Du kan som forælder gøre en positiv forskel ved på forskellig vis at engagere dig i dit barns klasse. Dette kan foregå ved at tage aktiv del i forældremøder, tilbyde din hjælp ved klassearrangementer og ved at invitere dine børns klassekammerater med hjem.

Du gør en positiv forskel, når du som rollemodel for dit barn rummer og taler positivt om de forskellige individer, børn som voksne, der er i og omkring klassen.

Hvem kan gøre noget? (DCUM):

Alle skolens parter kan gøre noget ved mobning. Elever, forældre og medarbejdere er alle med til at forme undervisningsmiljøet.

Gode råd:

- fortæl det til nogen, hvis du oplever mobning – uanset om det er dig selv eller andre det går ud over.
- søg hjælp til at håndtere mobning. Hvad enten man er elev, studerende, lærer, underviser eller forældre kan eksperthjælp være det, der skal til for at komme mobningen til livs.
- grib hurtigt ind.
- vent ikke på, at mobning driver over af sig selv.
- sikr dig, at der følges op på den handling, der sættes i værk.

Hvordan kan man opdage mobning? (DCUM):

Tegn på mobning

Det kan være meget svært at finde tegn på mobning i en klasse eller blandt de involverede i mobning. Mobning kan nemlig foregå på en indirekte nærmest usynlig måde, men kan selvfølgelig også være meget direkte og synlig for alle omkring.

Hvis vi forstår de mange forskellige grader af mobning og mange forskellige måder, som mobning foregår på som krænkende handlinger, så kan mobning komme til udtryk på mange måder. Mobning kan opleves meget forskelligt, idet en krænkende handling defineres af den, der oplever det.

Nedenstående tegn på mobning er eksempler. De er altså ikke de eneste tegn eller nødvendigvis altid udtryk for mobning - der kan jo også være andre sociale eller personlige årsager til mistrivsel. Endelig har mennesker meget forskellige måder at reagere på, derfor: Hold øje med, om der er afvigelser i måden at reagere på hos den enkelte og i det sociale fællesskab - i skolen og i fritiden.

Eksempler på sociale tegn på mobning - fx i en klasse

- En klasse kan udvikle en hård tone og omgangsform, fx en meget hånende og dømmende måde at tale med og om hinanden på.
- Eleverne i klassen kan være meget stille og ikke særligt aktive i undervisningen, fordi de er bange for at sige noget, der kan bruges imod dem, eller for at blive gjort til grin - dette kaldes også en vogterkultur.
- Stærkt negativ domineret hierarki i klassen, hvor få dominerende elever styrer tonen, og hvad der er 'rigtigt og forkert' i klassen og hvem, det er godt at være sammen med.
- Et socialt klassemiljø fyldt med mange konflikter og uoverensstemmelser, evt. imellem bestemte elever eller grupper af elever.
- En manglende omsorg og interesse for hinanden i forhold til at inddrage og involvere hinanden i klassens interesser og fællesskab.
- En meget opsplittet klasse, med enkelte ensomme elever, eller elever, der altid bliver valgt fra i gruppearbejde, bliver hakket på, eller på anden måde isoleres fra det øvrige fællesskab i klassen, fx i frikvarteret.
- Hvis nogle elever konstant må have hjælp fra voksne til at håndtere det sociale liv i skolen.
- Hvis en eller flere elever møder ustabilit frem til undervisningen.

Eksempler på individuelle tegn på mobning - hos den, der bliver mobbet

- Øget fravær
- Har mærker på kroppen, evt. fra slag eller spark
- Har ødelagte sager eller mangler ting
- Lider ofte af hovedpine eller mavepine
- Har angstanfald og/eller søvnproblemer
- Kan begå fysiske overgreb på sig selv, fx skære i sig selv
- Manglende livsglæde, energi og mod
- Er nem at forvirre og har svært ved at beslutte sig eller udtrykke sig klart
- Tvivler på sig selv og får mindre selvværd og selvtillid
- Taler et hårdt sprog
- Er tavs og indesluttet
- Er ensom og isoleret
- Er trist og ked af det
- Er vred og aggressiv i omgangstone og reaktionsmønster - begynder måske selv at være efter andre
- Mister tilliden til andre og oplever alting som anklager mod sig selv
- Mister engagement og nærvær i skolen
- Klarer sig dårligere i skolen mht. faglige præstationer.

Se også www.bornsvilkår.dk, www.dcum.dk, www.sikkerchat.dk

Se i øvrigt skolens praksisinfo om mobning.

Forebyggelse af mobning i klassen:

Den forebyggende indsats

- skal tage fat i drillerier og konflikter, så de ikke udvikler sig til mobning.
- skal have fokus på at skabe et socialt samvær blandt eleverne, hvor der er frihed til forskellighed, respekt for hinanden og hensyntagen til fællesskabet.
- skal inddrage både forældre, lærere, pædagoger og skolens ledelse, som alle i fællesskab tager et medansvar for at gøre Langeskov Skole til et godt sted at være.

Hvad gør skolen?

- Daglig indsats:
  - Træning af sociale kompetencer: Træning ud fra forskellige metoder afhængig af elevernes alder. Fokus på træning af individuelle sociale kompetencer hos enkeltelever ofte med støtte af en pædagog, AKT-lærer eller skolefe.
  - Håndtering af konflikter: Lærere og pædagoger hjælper eleverne med at håndtere drillerier og konflikter i hverdagen.
  - Samarbejde: Eleverne sammensættes i forskellige grupper, så de lærer at arbejde sammen.
  - Klasseledelse: Lærere og pædagoger har fokus på tydelighed, synlighed og forudsigelighed. Klare udmeldinger om krav og forventninger til faglig og social adfærd i de forskellige situationer.
  - Regler: Skolens overordnede regler og klassernes individuelle klasseregler håndhæves.
  - Sprog: Fokus på at eleverne bruger et pænt sprog over for skolekammerater og lærere og andre voksne, og at lærerne ligeledes taler i et pænt sprog til elever, forældre og kolleger.
  - Gårdvagter: Er synlige, konfronterende og konfliktløsende og informerer lærerne om situationer, der kræver ekstra opmærksomhed.
- Særlig indsats:
  - Ny elev: Når en klasse får en ny elev, sørger læreren for, at eleven får optimale muligheder for at etablere sig i den nye klasse. Mange klasser bruger at knytte nogle udvalgte elever til den nye elev som hjælpere i startfasen.
  - Venskabsklasser: Tre klasser fra forskellige årgange f.eks. 2., 5. og 8. årg. laver aktiviteter sammen i løbet af skoleåret.
  - Trivselsundersøgelse: Hvert år fra skoleåret 2014-15 gennemfører alle elever en digital trivselsundersøgelse. Hver klasse udarbejder en handleplan på baggrund af resultaterne.
  - Undervisningsmiljøundersøgelse: Mindst hvert 3. år udfylder alle elever et digitalt spørgeskema, som undersøger elevernes fysiske, psykiske og sociale undervisningsmiljø. Derefter udarbejdes en samle skolehandleplan på baggrund af resultaterne.
  - Klassemødet: Et lærerstyret møde med klassens elever, hvor forskellige emner tages op. Klassemødet udvikler elevernes kompetencer og bibringer dem en fælles ansvarlighed over for hinanden og overfor det samlede fællesskab. Efterhånden er klassemødet ved at blive en del af det almene arbejde med trivsel i mange af klasserne.
- Kompetencecenter:
  - Skolen har et kompetencecenter, hvor lærere, pædagoger og ledelse kan få hjælp og vejledning af medarbejdere med særlige kompetencer inden for læring og AKT (adfærd/kontakt/trivsel).
- Skolefe:
  - En lærer med AKT-kompetencer tager samtaler med elever, som har det svært af den ene eller anden årsag. Skolefeen samarbejder med lærere, forældre, ledelse og eksterne samarbejdspartnere.
- Samarbejde mellem skole og SFO
  - SFO-pædagoger deltager i lektioner i skoledelen i indskoling, og lærere og pædagoger udveksler dagligt informationer om eleverne og udarbejder fælles handleplaner for elever, der ikke trives.

- Samarbejde med eksterne konsulenter
  - Skolens personale kontakter eksterne samarbejdspartnere, når der er situationer, hvor skolens kompetencer ikke slår til. Det kan f.eks. være skolens PPR-psykolog, sundhedsplejerske, tale/høre-lærer, ergoterapeut eller kommunens u-team.
- Samarbejde mellem skole og hjem
  - Forældremøder: Skolen afholder forældremøder, hvor emner omkring læring og trivsel drøftes. Skolen opfordrer forældrene til, at alle elever/piger/drenge inviteres til fødselsdage og andre arrangementer i klassen. De 10 forældreråd mod mobning gennemgås, og der udarbejdes forventninger mellem forældre, elever og skole. Der afholdes flere forældremøder evt. med et pædagogisk tema, når der er behov for det.
  - Skole/hjem-samtaler: Til skole/hjem-samtalerne drøftes barnets trivsel. SFO-pædagoger deltager i samtalerne i indskolingen.
  - Kontakt: Forældrene kontaktes, når der opstår situationer, som bekymrer eller undrer lærere/pædagoger, og forældrene opfordres til at henvende sig til skolen, når de undrer sig over noget – hellere en gang for meget, end en gang for lidt.
- Ledelse
  - Støtter skole/hjem-samarbejdet ved at vejlede medarbejderne og deltage i møder.
  - Alle lærerteams har mindst 1 årlig samtale med ledelsen, hvor bl.a. klassens trivsel drøftes.
  - Efteruddanner personalet fagligt og pædagogisk.
  - Afholder evt. ekstra forældremøder med et pædagogiske tema og en ekstern oplægsholder.

Hvad kan forældrene gøre?

Det betyder noget, når forældrene tager et medansvar og engagerer sig. Både i sit eget barns trivsel, men også når de gør en indsats, der rækker ud over eget barn og således har øje for hele klassens trivsel. Dette kan foregå ved at tage aktiv del i forældremøder, tilbyde sin hjælp ved klassearrangementer og ved at invitere sine børns klassekammerater med hjem.

Forældre gør en positiv forskel, når de er bevidste om at være en god rollemodel for barnet ved at rumme og tale positivt om de forskellige individer, børn som voksne, der er i og omkring klassen.

De sociale medier spiller en stor rolle i børn og unges hverdag, så børnene har brug for forældrenes hjælp til at lære, hvordan man opfører sig på disse medier, og hvilke regler der gælder f.eks. om at lægge billeder ud på nettet. Mange unge bruger mobiltelefoner og andre sociale medier til at chikanere hinanden på.

Forældrene i en klasse kan

- hjælpe børnene med at lave legeaftaler i fritiden.
- lave fælles regler for fødselsdagsfester, private fester, alkoholaftaler, fritidsadfærd m.m.
- drøfte de 10 forældreråd mod mobning (ligger på skolens hjemmeside). Kan tages op på første forældremøde i 1. klasse og derefter tages op på et forældremøde hvert år.
- tale med deres børn om hensigtsmæssig færden på de sociale medier.
- udarbejde forventninger mellem forældre, elever og skole.
- være en god rollemodel i måden at håndtere konflikter og problemer på. Få evt. inspiration og vejledning på nedenstående hjemmesider, hvor der bl.a. findes en miniguide til konflikthåndtering.
- kontakte barnets lærer/pædagog, når man undrer sig over eller bekymrer sig om noget, man hører om skolen enten via barnet eller via andre forældre. Hvis man får viden om, at der foregår mobning, henvender man sig straks til barnets lærer/pædagog eller skolens ledelse.
- prioritere at deltage i klassens sociale arrangementer. Hav som mål, at alle børn i en klasse deltager – også selv om deres forældre skulle være forhindret i at deltage.
- kontakte de forældre, der ikke deltager i de sociale arrangementer og finde ud af, hvordan man kan hjælpe dem, så de kan deltage. Hvis nogle af forældrene i en klasse er ekskluderet af forældrefællesskabet, påvirker det børnenes indbyrdes relationer i skolen.
- arrangere forældreaktiviteter med eller uden børn for at lære hinanden godt at kende.

Se også www.bornsvilkår.dk, www.dcum.dk, www.sikkerchat.dk, www.forældrefiduser.dk

Hvad kan eleverne gøre?

Overordnet er det de voksne omkring børnene – forældre, lærere, pædagoger og skolens ledelse – der har ansvar for, at børnene trives og ikke mindst for at handle, hvis der foregår mobning i en klasse, men hvis de voksne ikke ved, hvad der foregår, kan de ikke handle. Derfor har eleverne også en vigtig rolle.

Det er vigtigt, at eleverne

- straks fortæller det til en lærer/pædagog og forældrene, hvis de oplever mobning - uanset om det går ud over dem selv eller andre.
- lader være med at svare på lede beskeder på nettet.
- gemmer mobbebeskeder som bevis og viser dem til en voksen.
- er ærlige om egne følelser og egen mobbeadfærd.
- fortæller om egne følelser og ikke skjuler dem og sætter et glad ansigt op, for så fejltolkes man let.
- er modige og tør sige fra, hvis de oplever eller hører noget, som ikke er ok.

Eleverne kan udvise grøn adfærd og hjælpe deres klassekammerater med at bruge grøn adfærd:

DEN GRØNNE ADFÆRD

Sådan opfatter *grøn adfærd* sig selv:
Jeg kan godt lide mig selv!
Jeg tør være mig selv.
Jeg bestemmer kun over mig selv.
Jeg er god nok.
Jeg ved, at jeg skal tage hensyn til både mig selv og andre.
Jeg ved, hvad jeg gerne vil have.
Jeg synes, at jeg har ret til at være anderledes end andre – og helt mig selv.
Jeg ved, at jeg god til noget – og at der er andet, som jeg ikke er god til.

Sådan er *grøn adfærd* over for andre:
Jeg tør godt sige min mening.
Jeg er ærlig og holder det, jeg lover.
Jeg tør vise mine følelser.
Jeg kan udtrykke mine følelser på en god måde.
Jeg kan sætte grænser.
Jeg tør bede om hjælp.
Jeg tør indrømme, når jeg laver fejl.
Jeg lytter til andre.
Jeg giver plads til andre.
Jeg respekterer andre.

Sådan løser *grøn adfærd* konflikter:
Jeg forhandler og laver kompromis.

Sådan taler *grøn adfærd* med andre:
Jeg taler med rolig stemme.
Jeg ser folk i øjnene.
Jeg udtrykker mig klart.
Jeg hører efter, hvad andre siger.
Jeg udtrykker mine følelser.

Sådan udtrykker *grøn adfærd* sig:
Jeg synes, at . . . Hvad synes du?
Jeg føler, at . . . Hvad føler du?
Jeg tænker, at . . . Hvad tænker du?
Jeg har lyst til . . . Hvad har du lyst til?

Fra: "Jeg har ret til – du har ret til" af Janne Hejgaard

Forebyggelse af digital mobning:

Hvad gør skolen?

Skolens lærere har i det daglige arbejde med eleverne fokus på, at eleverne skal

- kende til sociale netværk
- kende til faren ved sociale netværk
- kende til sms-tekst-etik
- være informeret om faldgruber
- tage enkle forholdsregler til brugen af sociale medier
- være kritisk i fht. egen profil på nettet
- kende opstillede etiske spilleregler for brugen af sms
- kende opstillede etiske spilleregler for brugen af sociale medier
- kunne beskytte sig selv og sin profil

Skolen tilbyder forældre aftner med information om de unges brug af de digitale midler

Hvad kan forældrene gøre?

Forældre kan være med til at foregribe og håndtere digital mobning ved at følge Medierådets anbefalinger:

Den gode sparringspartner

Vær opmærksom på og spørg ind til dit barns ungdomsliv på internettet og mobilen!

Vær lydhør over for andre forældre, når de fortæller om deres barns problemer på internettet og mobilen.

Den gode netkultur

Lær dit barn at tage ansvar for egne handlinger på internettet samt at hjælpe og forsvare andre børn.

Gør dit barn opmærksom på, at man meget nemmere kan blive misforstået på nettet og mobilen end i virkeligheden.

Lær dit barn at spørge om lov, før de sender et billede af en kammerat, tlf., navn eller andre personlige oplysninger videre til andre.

Lær dit barn at være "privat" på nettet. Nogle ting skal man kun fortælle til sin bedste ven og ikke til alle de andre, der kan følge med.

Opfordr dit barn til at inkludere alle klassekammeraterne i fællesmails, online debatter, beskeder og aftaler.

Det gode initiativ

Tag initiativ til, at "digital mobning" bliver taget op som et emne i skolen eller på forældremøder.

Se i øvrigt skolens praksisinfo om sociale medier og lovgivning, samt praksisinfo om net-etik.

Hvad kan eleverne gøre?

Medierådet har lavet 10 gode råd til børn og unge, der både bruger mobil og net:

1. Du må aldrig give navn og adresse til en, du ikke kender.
2. Du må gerne have et kælenavn eller udgive dig for noget andet, hvis bare hensigten er god.
3. Husk, at du ikke ved, om den, du chatter med, i virkeligheden er den, han eller hun udgiver sig for.
4. Lad være med at sige noget, du ikke mener, for det kan gå galt, hvis den, du siger det til, ikke forstår det.

5. Lad være med at komme med racistiske udsagn, for det er faktisk ulovligt.
6. Lad være med at drille med udseende, for det kan faktisk såre rigtig meget.
7. Lad være med at mobbe og diskriminere andre – heller ikke for sjov.
8. Tænk dig godt om, inden du sender en mail eller SMS, for når modtageren har set den, kan den ikke slettes.
9. Lad være med at true andre for sjov, for det er svært at gennemskue.
10. Du skal lade være med at holde andre udenfor, hvis du ikke har en rigtig god grund.

Håndtering af mobning i klassen og digitalt:

Procedure på Langeskov Skole:

Alle henvendelser om og kendskab til mobning tages alvorligt, og skolens medarbejdere og ledelse undersøger og handler på alle situationer, hvor der foregår mobning.

[Mobning – også på de sociale medier – er et fælles ansvar, der skal løses i samarbejde mellem børn, skole og forældre.](#)

Det vigtigste er, at både skole og forældre arbejder for ét fælles mål, nemlig børnenes trivsel.

1. Giv din viden videre:

Enhver – barn som voksen - der får kendskab til mobning, skal straks henvende sig til en af skolens medarbejdere eller skolens ledelse og videregive sin viden.

Medarbejdere, der får kendskab til mobning af en af skolens elever, informerer straks skolens ledelse om situationen.

2. Afdækning af situationen:

Skolens ledelse vurderer sammen med de aktuelle medarbejdere, om der er tale om mobning. I den afdækkende fase involveres de berørte forældre og elever.

Er der ikke tale om mobning, sikrer skoleledelsen, at medarbejdere og forældre får aftalt et møde, hvor de kan drøfte situationen og få afstemt forventninger til, hvordan situationen håndteres.

[Er der tale om mobning, skal ledelsen inden for 10 arbejdsdage efter, at skolen er blevet bekendt med situationen, udarbejde en handleplan, der beskriver foranstaltninger på kort og lang sigt.](#)

Handleplanen revideres efter behov.

3. Handling ved mobning:

Ledelse (skole/SFO):

- Udarbejder inden for 10 arbejdsdage i samarbejde med de involverede medarbejdere en 5-faset handleplan (indledende overvejelser/kortlægning af mobningen/mål og indsatser/løbende opfølgning/evaluering). [Se bilag om handleplan.](#) Informerer sammen med de involverede medarbejdere de involverede forældre og elever om planen.
- Støtter og vejleder medarbejderne i at få stoppet og ændret mobbekulturen i børnegruppen.
- Deltager evt. i skole/hjem-samarbejdet for at fremme et konstruktivt samarbejde mellem skole og hjem.
- Hjælper med at skaffe ekstern hjælp, når det er påkrævet.

Medarbejdere:

- Deltager i ledelsens udarbejdelse af en 5-faset handleplan for, hvordan situationen håndteres med elever, forældre og klasse. [Se bilag om handleplan.](#) Informerer sammen med ledelsen de involverede forældre og elever.
- Informerer sammen med ledelsen klassens forældre om situationen og handleplanen.

- Arbejder ud fra handleplanen med at få afdækket og reguleret det gruppemønster blandt børnene, der har skabt de usunde sociale relationer, der har ført til mobbesituationen. Børnene inddrages i løsningsforslag.
- Tager initiativ til et tættere skole/hjem-samarbejde, hvor både skole og hjem får lavet aftaler om, hvordan begge parter bedst støtter ændringen af mobbekulturen i børnegruppen (er altid en del af handleplanen).
- Søger hjælp til at håndtere mobning hos andre af skolens medarbejdere, ledelse eller eksterne samarbejdspartner, hvis situationen ikke bedres eller går i hårdknude, eller hvis man er i tvivl om, hvordan den skal håndteres.

Når en mobbesag starter, udarbejder det aktuelle klasseteam kronologiske noter om sagens gang (observationer, overvejelser, møder, aftaler med forældre og andre involverede parter) for at lette processen i en eventuel efterfølgende klagesag

Forældre:

- Deltager aktivt og konstruktivt i skole/hjem-samarbejdet og støtter op om handleplanens aftaler.
- Beder om et møde med medarbejdere eller ledelse, når man har behov for det.
- Tager et medansvar for sit eget barns trivsel, men gør også en indsats for hele klassens trivsel.
- Fungerer som en god rollemodel for sit barn i håndteringen af situationen ved at rumme og tale positivt om de forskellige individer, børn som voksne, der er i og omkring klassen.

4. Opfølgning:

- Medarbejdere, forældre og ledelse afholder opfølgingsmøder (en del af handleplanen), hvor det drøftes, om der er tegn på, at indsatsen flytter på børnenes gruppemønster og dermed påvirker mobbekulturen og mobbehandlingerne i den rigtige retning. Ændringer i handleplanen og eventuelle nye tiltag aftales. 1. opfølgning skal ske senest 1 måned efter, at handleplanen er sat i gang. Vær opmærksom på, at det tager lang tid at ændre på en kultur, så hav tålmodighed og hold fast i de aftalte indsatser!

5. Evaluering:

- Ledelsen afholder inden for 2 måneder evalueringssmøde med det involverede klasseteam for at vurdere, hvilken effekt handleplanens indsatser har haft. Hvis der ikke har været den ønskede effekt, revideres indsatserne og handleplanen opdateres.

Klager i forbindelse med mobning:

Hvis forældre eller elever mener, at der ikke bliver gjort nok for at håndtere eller forebygge mobning på skolen, kan de i visse tilfælde klage til skolens ledelse, medarbejder eller andre ansatte samt til forvaltningen.

Berørte børn eller deres forældremyndighedsindehavere kan klage, hvis skolen ikke har overholdt en eller flere af de fire handlepligter:

- Hvis skolen ikke har en antimobbestrategi (herunder en strategi for håndtering af digital mobning, eller hvis den eksisterende antimobbestrategi ikke er egnet til formålet.
- Hvis skolen ikke har foretaget de midlertidige foranstaltninger, der er nødvendige for at standse mobningen, frem til iværksættelse af handleplanen.
- Hvis skolen ikke har udarbejdet eller gennemført den vedtagne handleplan på baggrund af en henvendelse om mobning, eller at handleplanen ikke er tilstrækkelig til at løse problemet,
- Hvis skolen ikke har informeret de berørte elever/forældre om, hvilke tiltag de har vedtaget.

Hvis en af skolens ansatte modtager en klage, bør I tilkendegive over for eleven/forældrene, at den er modtaget og straks viderebringe klagen til skolens ledelse.

Kommunalbestyrelsen på kommunale uddannelsessteder er ansvarlig for, at klagen behandles korrekt. Opgaven som klageansvarlig kan uddelegeres til skolelederen eller en enhed i den kommunale forvaltning. Den klageansvarlige vil inddrage jer i afdækning af det hændte forløb, derfor kan jeres noter være til stor hjælp.

Den klageansvarlige vil beslutte, om eleven/forældrene gives medhold, delvist medhold eller ikke medhold i klagen, eller om klagen skal afvises.

Kerteminde Kommune har udarbejdet en aktionsplan ved modtagelse og behandling af klager over mobning. Se denne.

Evaluering af antimobbestrategi:

Hvad evalueres der på?

Der evalueres på,

- om det forebyggende arbejde er blevet implementeret i alle klasser
- om eleverne via det forebyggende arbejde er i stand til at handle i tilfælde af mobning
- om håndteringen af mobning fungerer i praksis
- om procentdelen af elever, der oplever mobning, er faldende i trivselsmålingen

Hvem evaluerer hvornår?

Blandt lærere /pædagoger:

- Punkt på sidste pædagogiske rådsmøde / KO-møde / MED-udvalgs-møde inden sommerferien.

Blandt elever:

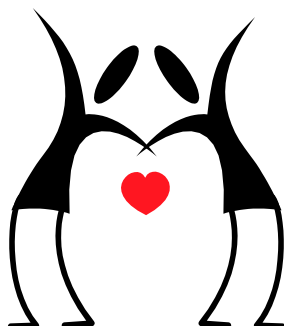
- Punkt på sidste elevrådsmøde inden sommerferien.

Blandt forældre:

- Punkt på skolebestyrelsens sidste møde inden sommerferien.

I ledelsen:

- Punkt på et af de sidste ledermøder inden sommerferien.

Bilag: Handleplan (findes også som et separat dokument på intra)

Handleplan ved mobning

Når skolen bliver opmærksom på mobning eller lignende, skal ledelsen inden for 10 arbejdsdage udarbejde en handleplan. De aktuelle medarbejdere inddrages i udarbejdelse og udmøntning af handleplanen.

Oplysninger:
Skolens navn:
Hvornår er skolen blevet gjort opmærksom på den konkrete mobbesituation?
Hvornår er handleplanen færdigudarbejdet?
Hvornår er de forældre og elever, som er berørte af planens indsatser, blevet informeret?

FASE 1: Indledende overvejelser
Hvem er ansvarlig for udarbejdelsen af handleplanen? (<i>udpeg evt. flere ansvarlige for de enkelte faser</i>)
Hvem skal inddrages i arbejdet med handleplanen, og hvordan?

FASE 2: Kortlægning af mobningen
Hvad er der sket i den konkrete mobbesituation?
Hvem har observeret mobningen?
Hvor finder mobningen sted? (<i>på skolen, i klassen, på sociale medier m.m.</i>)

FASE 3: Mål og indsatser				
Hvad er handleplanens overordnede mål? (<i>hvad ønsker I helt konkret at opnå med handleplanen, og hvordan vil I måle, om det lykkes?</i>)				
Handleplanens mål kan deles op i mindre delmål:				
Delmål	Indsats	Forventet effekt	Tegn på effekt	Ansvarlig

FASE 4: Løbende evaluering
<p>Hvor ofte skal I følge op på delmålene og effekten af indsatserne?</p> <p>Hvem skal deltage i denne opfølgning?</p> <p>Evt. mødedatoer:</p>

FASE 5: Evaluering med ledelsen
<p>Mødedato:</p> <p>Hvilken af handleplanens indsatser har haft den forventede effekt?</p> <p>Hvilke af handleplanens indsatser har ikke haft den forventede effekt?</p> <p>Hvilke nye/reviderede delmål og indsatser bør indgå i opdateringen af handleplanen for at opnå opfyldelse af det overordnede mål?</p>